

Urapolkuja muuttuvassa maailmassa

Kesto: noin 45 min

Tavoite: Oppilaat pohtivat työelämän muutosta, mahdollisia tulevaisuuden ammatteja ja erilaisia urapolkuja – myös yllättäviä ja odottamattomia.

Ohjeet oppitunnin toteutukseen

1. Uratarinoita (video noin 15 min)

- Katsokaa yhdessä video, jossa kaksi teknologiayrityksen (Tietoevry) työntekijää kertoo omista urapoluistaan ja tulevaisuusajattelustaan. Haastattelijana Tulevaisuuskoulun ohjelmapäällikkö Noora Kupari.
- Pyydä oppilaita kiinnittämään erityisesti huomiota seuraaviin kysymyksiin:
 - Miten he nuorena näkivät tulevaisuuden?
 - Miten he ajattelivat työelämästä silloin?
 - Miten he lopulta päätyivät nykyiseen työhönsä?
 - Miltä tulevaisuus näyttää heidän mielestään nyt?
 - Miten he vaikuttavat tulevaisuuteen omalla työllään?

Vinkki: Voit pyytää oppilaita kirjoittamaan videon aikana ylös ajatuksiaan tai vastauksia edellä oleviin kysymyksiin

2. Työelämän muutos – ennen, nyt ja tulevaisuudessa (30 min)

Jaa oppilaat ryhmiin. Huolehdi, että heillä on käytössään paperia ja kyniä.

- Pyydä oppilaita kuvittelemaan työelämää menneisyydessä (esim. heidän isovanhempiensa nuoruudessa) ja kirjaamaan ajatuksen paperille.
 - Miltä työ näytti silloin?
 - Missä ihmiset työskentelivät?
 - Mitä välineitä he käyttivät?
- Siirrytkää nykyhetkeen. Pyydä oppilaita miettimään, miten työelämä on muuttunut:
 - Millaisia uusia ammatteja on nyt syntynyt?
 - Millaisia taitoja tarvitaan nykyään enemmän kuin ennen?

- Kuvitelkaa tulevaisuus! Pyydä oppilaita miettimään, miltä työelämä voisi näyttää 30 vuoden päästä.
 - Mitä tai millaisia työkaluja käytetään?
 - Missä ja miten työtä tehdään?
 - Miten työ muuttuu tekoälyn, teknologian tai ilmastonmuutoksen myötä?

Esitelkää ryhmien ajatukset muille ja keskustelkaa esille nousseista asioista.

Lisätehtäviä

1. Mitä, jos... – kuvitellaan tulevaisuuden ammatteja

- Pyydä oppilaita pohtimaan kahta kysymystä itsekseen tai parin kanssa:
 - Mikä voisi olla yllättävin mahdollinen ammatti, jossa näkisin itseni tulevaisuudessa? (Esim. "en olisi koskaan uskonut olevani tekoälypsykologi").
 - Miten päätyisin tähän ammattiin? Mitä polkuja se voisi sisältää? (Esim. olisin itse kiinnostunut peleistä, sitten tekoälystä ja lopulta ihmisten hyvinvoinnista")

Vinkki: Korosta, että kaikki ideat ovat sallittuja – myös ne, jotka tuntuvat hassuilta tai kaukaisilta.

2. Ryhmätehtävä: Vaihtoehtoiset polut

- Jaa oppilaat 3–4 hengen ryhmiin
- Jokainen kertoo lyhyesti oman yllättävän ammattinsa ja reitin, jolla siihen voisi päätyä.
- Ryhmässä pohditaan yhdessä
 - Mikä yhdistää meidän yllättäviä ammattejamme?
 - Miten työelämä voisi kehittyä, jotta nämä ammatit olisivat mahdollisia
 - Onko jotain ammatteja, jotka tulevat katoamaan tulevaisuudessa?
- Vinkki: Tässä vaiheessa ryhmät eivät enää keksi uutta ammattia, vaan keskittyvät jakamaan ja vertailemaan omia ideoitaan.

3. Unelmat ja mahdollisuudet

- Kysy oppilailta:
 - Mikä idea tai oivallus jäi parhaiten mieleen tältä tunnilta?
 - Tuntuuko ajatus työelämästä nyt erilaiselta kuin tunnin alussa?
 - Mikä on yksi asia, jota haluaisit tehdä tulevaisuuden eteen – vaikka jo tänään?

Vinkki: Ryhmille voi tarvittaessa antaa aikaa valmistautua 10–15 min, ja esitykset voivat olla lyhyitä (1–2 min per ryhmä)